

Mellan fyra ögon med Lligo Matson

Pristagare - hur känns det?

PRAO-jobbet är ett lagarbete och det är många inblandade, men jag kan erkänna att jag har varit drivande. Det känns fantastiskt roligt att få en egen "budget" att köpa in utrustning med syfte att öka elevernas intresse för teknisk utveckling och entreprenörskap. Självklart ska det sitta fint med "industrirobot" och VR-utrustning. Denna utrustning går att använda i fler ämnen än teknik, t.ex. i slöjden för lasergravyr och VR-glasögon för tredimensionellt skapande i virtuellt rum i bildundervisningen.

Hur kommer det sig att ni förändrade er PRAO?

Jag jobbade tidigare på gymnasiet och utvecklade lärlingsutbildningen. Där undervisade jag i matematik, entreprenörskap och en mängd olika handelsämnen. Eleverna på lärlingsutbildningen utvecklade en otrolig motivation till sina studier just för att de fick nära koppling mellan studier och yrkesliv. Det gällde inte bara i yrkesämnena utan även i de övriga skolämnena.

När jag började på Renforsskolan var det enkelt att inse att PRAO:n skulle kunna bli en motivationsmotor för eleverna. Genom att sätta mål för PRAO:n och skapa en progression där eleverna känner att PRAO:n är ett lärande får vi elever med målmedvetenhet och grit. En bonus blev att vårdnadshavare också kan få en förändrad bild av grundskolans betydelse för elevernas framtid.

Hur ser upplägget ut med PRAO-verksamheten?

Vi har gjort ett årshjul där PRAO-veckorna är fördelade så att det passar med vår övriga verksamhet i skolan. Det är väldigt viktigt att PRAO koordineras med nationella prov, lov och andra aktiviteter. Det gör att lärarna har lättare att få in PRAO-verksamheten i sin undervisning.

Vi har en progression i PRAO:n som gör att eleverna känner att de lär sig mer och mer för varje period de är ute. På hösten i åk 8 har vi en näringslivsvecka där eleverna gör studiebesök i olika branscher och får besök av olika personer ur näringslivet och från kommunen. Den här veckan avslutas med en företagsmässa på skolan där ett 20-tal företag möter elever på skolans stora samlingslokal.

På vårterminen i åk 8 får varje elev vara på två företag inom olika branscher, där vi strävar efter ett genusperspektiv vid fördelningen av platserna. Idén är att eleven ska få perspektiv på arbetsmarknaden. Eftersom näringslivet faktiskt ser våra elever som sin framtida arbetskraft ställer de krav på upplägget så att ingen missgynnas. De här signalerna tolkar vi på skolan som att näringslivet tar oss på stort allvar.

På höstterminen i åk 9 har varje elev en veckas PRAO. De får önska PRAO i en lista med platser som skolan ordnat och säkerställt kvaliteten på. Där det behövs hjälper skolan till att planera vad eleven ska göra på arbetsplatsen, t.ex. följa ett kundvarv eller följa produktens väg genom företaget. Det har visat sig att de som tar emot PRAO-elever gör det med ett större allvar när skolan visar intresse och vilja att eleven ska få en riktigt bra PRAO-period.

Har eleverna uppgifter med sig när de går ut på PRAO?

Eleverna har tre perioder med tre olika fokus. Första perioden har eleven ett skolämnesperspektiv. Det betyder att eleven tar reda på vad skolans enskilda ämnen har haft för betydelse för några av personerna som de möter under veckan. På svenskan har de sedan fått skriva en artikel om vad de har kommit fram till.

Den andra perioden präglas av gymnasieskolan. Eleverna ska ta reda på vilken gymnasieutbildning som leder fram till olika yrkesroller på arbetsplatserna. I år får eleverna skriva en loggbok och rapportera vad de kommer fram till varje dag.

Den tredje perioden när eleverna går i åk 9 är fokus på anställning. Eleverna får skriva ansökan och CV till de olika PRAO-platserna utifrån annonser från företagen. Det här gör att företagen måste tänka igenom vad de förväntar sig av eleverna och eleverna blir medvetna om vad PRAO-arbetet innebär.

Vad tycker eleverna?

Jobbigt! Att lära sig är ansträngande. Detta PRAO-upplägg blir inte ett lov från skolan. Tvärtom - upplägget ger eleverna nya perspektiv på sina egna studier. Skolan blir viktigare för att de ska få behålla sin frihet att välja sin egen framtid.

Hur organiseras kontakterna med näringslivet?

Vi har två möten per år där representanter från skolan näringslivsgrupp möter HR-personal och ledning från industrierna och kommunen där PRAO-arbetet lyfts upp. Vid dessa möten har årshjulet skapats. Näringslivsgruppen på skolan deltar vid

näringslivets frukostmöten varannan månad. Hit kommer ett 30-tal företagare. Inför våra PRAO-perioder blir vi en punkt i programmet.

Vi använder oss av e-post och formulär för att ordna PRAO-platser, men väldigt vanligt är att jag åker ut några rundor i centrum för att "snacka fast" de stressade handlarna, vilket är mycket fruktsamt.

Kan du beskriva på vilket sätt ni arbetar med bred SYV?

Studie- och yrkesvägledaren ingår i skolans näringslivsgrupp där vi har representanter från varje arbetslag. Det gör att SYV:ens verksamhet blir allas vårt arbete. Inför en PRAO-period går studie- och yrkesvägledaren och jag in i arbetslaget som berörs av PRAO-perioden. Detta ger stabilitet och trygghet för lärarna som "äger" eleverna. SYV:en blir tillgänglig löpande i verksamheten och hon lär känna eleverna på ett naturligt sätt. När hon behöver tid för information till eleverna får hon alltid plats i schemat.

Detta låter som ett gigantiskt arbete. Hur hinner ni med detta utöver den dagliga undervisningen?

Struktur, tydlighet och kommunikation - inte bara inom skolan - utan för alla inblandade. Vi sitter i samma båt och när vi alla börjar ro åt samma håll så blir det inte jobbigt för någon av oss, avslutar Lligo Matson, mycket nöjd pristagare.